

Związek
Harcerstwa
Polskiego
Chorągiew Wielkopolska



SENIOR

Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów

61-480 Poznań, ul. Wilków Morskich 23/25 tel. 503 695 023, e-mail: seniorzy@zhp.wlkp.pl

NUMER 200 (1) 2023

STYCZEŃ 2023

Wraz z **200-tym numerem SENIORA** przekazujemy Wam życzenia, aby w Nowym Roku spotkało Was wiele ciepła i radości, a w Waszych domach nigdy nie zabrakło miłości i zrozumienia. Wejdźcie w ten nowy rok z optymizmem i nową radością w sercu. Nigdy nie traćcie nadziei na lepsze jutro i wiary w to, że nie ma rzeczy niemożliwych.

Prezydium WR KSHiS



1.JUBILEUSZE



90 LAT – Pwd. Irena Kiszyńska. Druhá pwd. Irena Kiszyńska od chwili wstąpienia do ZHP działała w Drużynie Harcerok im. Królowej Jadwigi w Lesznie. Od października 1979 do maja 1980 uczestniczyła w kursie instruktorskim dla opiekunów gromad zuchowych. Prowadziła w trakcie pracy zawodowej (nauczycielka) wiele kolonii i obozów. Od chwili wstąpienia do Kręgu „Leszczyna” w 2002r. jest aktywną członkinią Kręgu, propaguje zwłaszcza działalność Wspólnoty Skulskiej im. Ks. Bogdańskiego w Skulsku, zachęcając społeczność Leszna – nie tylko harcerską – do odwiedzania Mauzoleum Pamięci Harcerstwa w Skulsku, sama bierze corocznie udział w organizowanym tam Dniu Skupienia. Druhá pwd. Irena Kiszyńska bierze zawsze czynny udział w obchodach kolejnych rocznic Powstania Wlkp. w Lesznie oraz w miarę możliwości w Poznaniu. Odznaczona została między innymi odznaką „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie Harcerskiej”.

NASZE SERDECZNE GRATULACJE I ŻYCZENIA DLA JUBILATKI - PREZYDIUM WIELKOPOLSKIEJ RADY KSH i S

2.RELACJE



W CZUWAJ – miesięczniku instruktorów ZHP ukazał się komentarz hm. Ryszarda Paclawskiego – Naczelnika ZHP w latach 1990-2000. Wydaje nam się, że artykuł ten będzie bardzo interesujący dla wszystkich seniorów, a zwłaszcza dla uczestników konferencji zorganizowanej przez Komisję Historyczną Chorągwi Wielkopolskiej ZHP, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu oraz Wydział Historii UAM „Harcerstwo w Wielkopolsce w czasach PRL”, o której pisaliśmy w poprzednim nr SENIORA.

„Na wspólnej drodze

Kilka długich tygodni trwało, zanim zebrałem myśli, aby napisać o zdarzeniu, które miało miejsce podczas ostatniego zjazdu ZHP. Jednym z gości był Przewodniczący ZHR, który wyraził nadzieję, że w Światowym Jamboree Skautowym, które w roku 2027 zorganizuje w Gdańsku na Wyspie Sobieszewskiej Związek Harcerstwa Polskiego, wezmą już udział wszystkie organizacje harcerskie.

Muszę powiedzieć, że bardzo się wzruszyłem prośbą druha Przewodniczącego. Wiele lat Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej (wcześniej głównie ZHP-1918) zarzucał Związkowi Harcerstwa Polskiego, że nie jest kontynuatorem tradycji polskiego harcerstwa i nie stosuje jego zasad. Jeden z liderów ZHR jeszcze całkiem niedawno, w wywiadzie, wymieniając organizacje harcerskie, nie wymienił ZHP. Apel Przewodniczącego ZHR odebrałem więc jako zakończenie etapu sporu o to, kto jest bardziej „harcerski”, i przejście do autentycznego harcerskiego braterstwa. **W ostatnich latach miało miejsce wiele zdarzeń pokazujących,**

że są sprawy wspólne, które nas łączą. Dotyczy to m.in. funkcjonowania w ramach patronatu Prezydenta RP nad ruchem harcerskim, współpracy w ramach ROHiS (Rada Organizacji Harcerskich i Skautowych) w zakresie korzystania ze środków rządowych czy choćby inicjatyw w zakresie zmian w przepisach dotyczących organizacji obozów harcerskich. Dlatego naprawdę się wzruszyłem i pomyślałem, że czas robi swoje. Myślę jednak, że czytelnikom „Czuwaj”, zwłaszcza tym, którzy nie są w stanie ze względu na wiek pamiętać tamtych czasów, należy się wyjaśnienie, co takiego się stało, że w światowych organizacjach ruchu skautowego narodową organizacją skautową jest tylko ZHP. Najpierw trzeba wrócić do okresu, który poprzedził powstanie innych organizacji harcerskich. Twórczy ferment w harcerstwie zaczął się, podobnie jak w wielu dziedzinach życia społecznego, politycznego i gospodarczego, po roku 1980, na fali przemian po polskim „Sierpniu”. Odbywający się wówczas, oczekiwany z nadzieją, Zjazd ZHP w marcu 1981 r. wprowadził szereg zmian, w tym zrezygnował z programu młodzieży starszej pod nazwą Harcerska Służba Polsce Socjalistycznej. **Zmiany były jednak daleko niewystarczające i dla wielu były po prostu rozczarowaniem. Obudziły jednak nadzieje, rozpoczęły proces, którego nie zatrzymał stan wojenny.** Nie osłabła już potem determinacja we wprowadzeniu zmian zmierzających do przywrócenia tradycyjnych wartości harcerskich, niezależności i autentyczności organizacji; proces ten w ZHP i poza ZHP trwał. Wielu autorów opisuje go w barwach czarno-białych: „czerwony” ZHP i „prawdziwe harcerstwo” w nowo tworzonych ruchach i organizacjach harcerskich. Gdyby tak było, to przełom lat 80/90 i późniejszy okres wyglądałyby przecież całkiem inaczej i to nie ZHP byłby uznany przez skauting. Kiedy w 1989 r. rozpoczęły się w Polsce zmiany demokratyczne, w dużej mierze ukształtowany już był podział organizacyjny harcerstwa. Prawo o stowarzyszeniach pozwoliło na formalną rejestrację m.in. ZHR. Środowiska te, zwłaszcza druga z powstałych wówczas organizacji – ZHP-1918, łączyła bliska współpraca z ZHP poza granicami Kraju (z siedzibą w Londynie). ZHP miał utracić (co próbowano osiągnąć m.in. rejestrując drugi krajowy ZHP – z dopiskiem: rok założenia 1918) nawet prawne podstawy ciągłości organizacyjnej (ostatecznie sąd uchylił wcześniejszą rejestrację ZHP-1918, który w efekcie znalazł się w ZHR). **W Kancelarii Prezesa Rady Ministrów powstawały opinie o możliwości i konieczności rozwiązania Związku Harcerstwa Polskiego. Cały czas trwał spór o to, kto reprezentuje „prawdziwe harcerstwo”.** Spór nierozwiązywalny. Jak powiedział na zjeździe ZHP w Bydgoszczy w grudniu 1990 r. przedstawiciel skautingu, przywołując „Podróże Guliwera”: *Autor przedstawia bardzo dziwny kraj, który jest podzielony na dwie rywalizujące ze sobą frakcje. Są zwolennicy stawiania jajka na miękko przy jedzeniu na części szerszej i ci, którzy uważają, że trzeba je stawiać na części węższej. A myślę, że najważniejszą rzeczą jest, abyśmy zjedli jajko.* Do dzisiaj aktualne! Próbowano zdyskredytować ZHP także poprzez kwestionowanie jego prawa do posiadanego majątku. Mimo że odchodzące do innych organizacji drużyny mogły „zabrać” posiadany majątek, a władze naszego Związku deklarowały i wielokrotnie oferowały podzielenie się nim, powstał w Sejmie projekt ustawy o nacjonalizacji majątku, m.in. będącego własnością ZHP. Dyskusje w harcerstwie i wokół harcerstwa toczyły się w czasie głębokich zmian społecznych, politycznych i gospodarczych. Ożyły też wtedy nadzieje na powrót polskiego harcerstwa do światowego skautingu. Władze WOSM i WAGGGS z uwagą obserwowały działające w Polsce organizacje. Co prawda jeszcze wiosną 1990 r. przedstawiony został raport, z którego wynikało, że ZHP nie można zaliczyć do nurtu organizacji harcerskich, ale ostatecznie na placu boju o uznanie przez WOSM i WAGGGS pozostały tylko dwie – ZHP i ZHR. Oficjalne rozmowy trwały aż do 1995 r. Dlaczego tak długo? Bo towarzyszyły temu spory międzyorganizacyjne, bo skauting oczekiwał zmian w funkcjonowaniu organizacji – demokratyzacji podstaw wychowawczych, kadencyjności władz, apolityczności. Należy podkreślić, że **przedstawicielom skautingu, im bardziej przyglądali się sytuacji w polskim harcerstwie, tym trudniej było zauważyć istotne (poza**

oceną historii) różnice uzasadniające odrębne istnienie ZHP i ZHR. W grudniu 1992 r. przeprowadzona została wizytacja w 10 wybranych środowiskach każdej z organizacji, która także tych zasadniczych różnic nie pokazała. Stąd wyrażono oczekiwanie na zjednoczenie polskiego harcerstwa w przyszłości i zaproponowano powołanie tymczasowej platformy współpracy – w formie rady, federacji itp., która miałaby do zjednoczenia doprowadzić. I to stało się ostatecznie jedynym wymogiem, którego spełnienia oczekiwano. Dlaczego tak ważnym? Bo jak można sobie wyobrazić, że jest się członkiem braterstwa światowego, jeżeli nie potrafi się zbratać we własnym kraju. ZHR nie chciał zadeklarować udziału w federacji, której celem miałyby być zjednoczenie nawet za 10 czy 15 lat. Odrzucane były kolejne warianty porozumień, regulaminów itp. Jednocześnie docierały do nas informacje od zaprzyjaźnionych organizacji skautowych, że ZHR liczy na takie zmiany polityczne w Polsce, które ostatecznie pozwolą na przyjęcie do skautingu... tylko ZHR. Tymczasem w 1993 r. prezydent Lech Wałęsa przywrócił tradycyjny honorowy protektorat prezydentów RP nad Związkiem Harcerstwa Polskiego, a w roku 1995 zwołaliśmy Światowy Zlot Harcerstwa Polskiego w Zegrzu pod Warszawą. **W Zlocie udział wzięły wszystkie ważniejsze organizacje harcerskie z Polski, a także ZHP poza granicami Kraju.** ZHR odmówił, co wywołało zdziwienie chyba wszystkich członków Komitetu Honorowego Zlotu. Warto to przypomnieć – byli wśród nich: Lech Wałęsa jako przewodniczący, prezydent Ryszard Kaczorowski – ostatni prezydent RP na uchodźctwie, marszałkowie Sejmu i Senatu, premier i wicepremier, ministrowie spraw zagranicznych, obrony narodowej, prymas Józef Glemp, Stanisław Broniewski „Orsza” czy Stefan Mirowski. W sierpniu ponownie próbowaliśmy doprowadzić do powołania jakiegokolwiek już organizacyjnej formy porozumienia. Taki jednostronicowy dokument został podpisany przez ZHP, przekazano go ówczesnemu przewodniczącemu ZHR, który poinformował, że musi się zastanowić. Ponieważ czas mijał, doświadczenia WOSM i WAGGGS pokazywały im, że co jakiś czas następowała ze strony ZHR kolejna odmowa czy zmiana stanowiska, ostatecznie we wrześniu 1995 r. WOSM rozpoczął procedurę uznania jednej organizacji harcerskiej w Polsce – Związku Harcerstwa Polskiego jako narodowej organizacji skautowej. Po kilku miesiącach ZHP stał się ponownie członkiem Światowej Organizacji Ruchu Skautowego (podobnie jakiś czas później – członkiem WAGGGS). Wtedy z ZHR zaczęły płynąć głosy, że tak naprawdę to nie byli zainteresowani uznaniem przez światowy skauting, że mają kontakty z innymi podobnie nieuznanymi organizacjami i to wystarczy... **W ostatnich latach skauting nie uznaje już federacji organizacji skautowych z jednego kraju. Wiele się przecież zmieniło. Minęło 30 lat... Czy w jakimś stopniu ich nie straciliśmy w ruchu harcerskim? Zatem namawiam i zachęcam wszystkich do szukania takiego rozwiązania, aby w skautowej wędrówce ku szczęściu znaleźć się na jednej wspólnej drodze. Może znajdziemy ją w 2027 r. na Wyspie Sobieszewskiej?”**



Listopadową zbiórkę Kręgu, która odbyła się w dniu **17 listopada 2022r.** w Klubie „Złota Jesień” zaszczylicili swoją obecnością hm. Gabriela Jaskulka Przewodnicząca Wielkopolskiej Rady Kręgów Seniorów Harcerskich i Starszyny i hm. Marek Urbanowicz członek Kapituły Odznaki Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP, a także sympatyczki Kręgu Bogusia Gromadzińska i Halinka Mróz. Obecność niecodziennych gości na naszej zbiórce związana była z wręczeniem Honorowej Odznaki „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP” druhnie Henryce Urbaś oraz gratulacyjnych dyplomów naszym urodzinowym Jubilatom druhnie Basi Wilczek oraz druhom pwd. Bogdanowi Kramerowi i Edmundowi Laubie, którzy ukończyli

w tym roku 85 lat. Odznakę oraz dyplomy gratulacyjne wręczyli druzna Gabrysia, druh Marek i druh Andrzej, a uczestnicy nagrodzili wyróżnionych odśpiewaniem gromkim głosem „Braawo, braawo, brawissimo”. Druhny Bogusia i Halinka, w przeszłości emocjonalnie związane z KSH „2 PDH Wiarusy”, na zakończenie uroczystości wręczyły kwiaty wyróżnionej, jubilatam i zaproszonym gościom. Przy kawie i ciastkach omówiliśmy bieżące sprawy, które dotyczyły pracy Kręgu i ostatnich wydarzeń w ZHP. Uczestnicy w trakcie wolnych wniosków dzielili się swoimi spostrzeżeniami, zadawali pytania, na które wyczerpująco odpowiedziała hm. Gabriela Jaskulska. Oczywiście miłym akcentem był tak jak na każdej zbiórce, śpiew piosenek harcerskich i patriotycznych. Czekala



nas też ze strony druhny Gabrysi miła niespodzianka w postaci osobiście pieczonych i zdobionych pierniczków, które niektórzy powieszają na choince, a niektórzy po prostu zjedzą! Wspólne zdjęcie oraz tradycyjnie zawiązany harcerski krąg splecionych rąk zakończył zbiórkę. Muszę jeszcze wspomnieć o grudniowej zbiórce, która odbyła się 14 grudnia w przyjaznej dla nas kawiarni, przy ul. Bydgoskiej 2 na Śródcie. Zbiórka ta miała charakter Mikołajkowy, na której rozdany prezentem były dla druhien i druhów plakietki z nowym logo Kręgu oraz słodycze. Jesteśmy bardzo z tych plakietek i logo dumni! Czuwaj!

nas też ze strony druhny Gabrysi miła niespodzianka w postaci osobiście pieczonych i zdobionych pierniczków, które niektórzy powieszają na choince, a niektórzy po prostu zjedzą! Wspólne zdjęcie oraz tradycyjnie zawiązany harcerski krąg splecionych rąk zakończył zbiórkę. Muszę jeszcze wspomnieć o grudniowej zbiórce, która odbyła się 14 grudnia w przyjaznej dla nas kawiarni, przy ul. Bydgoskiej 2 na Śródcie. Zbiórka ta miała charakter Mikołajkowy, na której rozdany prezentem były dla druhien i druhów plakietki z nowym logo Kręgu oraz słodycze. Jesteśmy bardzo z tych plakietek i logo dumni! Czuwaj!

phm. Elżbieta Żymałkowska – Lik



BĄDŹ TURYSTĄ WE WŁASNYM MIEŚCIE - Podpatrzyliśmy tak nazwaną inicjatywę PTTK i postanowiliśmy zwiedzić Bibliotekę Raczyńskich oraz obejrzeć makietę średniowiecznego Poznania w podziemiach klasztoru Franciszkanów na wzgórzu Przemysła. Nasza druhna Wiesia Staszczak, będąca przewodnikiem po Poznaniu, zdecydowała jednak,

Przemysła, gdyż zwiedzanie polskich zamków królewskich w listopadzie jest darmowe. Zebraliśmy się **26 listopada** w hallu biblioteki, która została ponownie udostępniona w kwietniu 2022 r. po gruntownej modernizacji, gdzie pod przewodnictwem pracowniczki Biblioteki zapoznaliśmy się z historią tej pierwszej publicznej księżnicy na ziemiach zaboru pruskiego, otwartej w 1829 roku. Zgodnie z życzeniem fundatora hrabiego Edwarda Raczyńskiego „... każdy bez różnicy osób (...) mógł z niej korzystać”. Potem zwiedzaliśmy poszczególne działy tej instytucji, w której zasobach znajduje się 32 tys. książek i – ku naszemu zdziwieniu – także 34 tysiące zbiorów muzycznych, z płytoteką zawierającą zarówno płyty CD, jak i winylowe, a nawet pierwsze szelakowe. Wszystkie płyty można odsłuchać na miejscu. Do tego bogata filmoteka, stanowiska z powiększalnikami dla osób niedowidzących, a nawet książki pisane alfabetem Braille’a dla niewidomych. Jeszcze nowoczesne i skomputeryzowane czytelnie oraz ogromna wypożyczalnia. Dużym zaskoczeniem dla nas był fakt, że w bibliotece znajdują się także bogate zasoby muzyki i filmów, o



Przemysła, gdyż zwiedzanie polskich zamków królewskich w listopadzie jest darmowe. Zebraliśmy się **26 listopada** w hallu biblioteki, która została ponownie udostępniona w kwietniu 2022 r. po gruntownej modernizacji, gdzie pod przewodnictwem pracowniczki Biblioteki zapoznaliśmy się z historią tej pierwszej publicznej księżnicy na ziemiach zaboru pruskiego, otwartej w 1829 roku. Zgodnie z życzeniem fundatora hrabiego Edwarda Raczyńskiego „... każdy bez różnicy osób (...) mógł z niej korzystać”. Potem zwiedzaliśmy poszczególne działy tej instytucji, w której zasobach znajduje się 32 tys. książek i – ku naszemu zdziwieniu – także 34 tysiące zbiorów muzycznych, z płytoteką zawierającą zarówno płyty CD, jak i winylowe, a nawet pierwsze szelakowe. Wszystkie płyty można odsłuchać na miejscu. Do tego bogata filmoteka, stanowiska z powiększalnikami dla osób niedowidzących, a nawet książki pisane alfabetem Braille’a dla niewidomych. Jeszcze nowoczesne i skomputeryzowane czytelnie oraz ogromna wypożyczalnia. Dużym zaskoczeniem dla nas był fakt, że w bibliotece znajdują się także bogate zasoby muzyki i filmów, o

czym nie mieliśmy pojęcia. Po wyjściu z biblioteki skierowaliśmy się na wprost – do historycznej fontanny Higiei, bogini czystości, gdzie funkcję przewodnika przejęła druhna Wiesia. Dowiedzieliśmy się że Raczyński po epidemii dżumy ufundował w 1840 r. wodociąg dla miasta, sprowadzając wodę grawitacyjnie drewnianymi rurami ze źródeł na wzgórzach Winiarskich. Końcówkę wodociągów stanowił basen-studnia usytuowany wtedy na skrzyżowaniu obecnych alei Marcinkowskiego z ulicą 23 Lutego. Na jego cokole umieszczono brązowy medalion poświęcony Wincentemu Priessnitzowi, znanemu wtedy niemieckiemu pionierowi wodolecznictwa, który był prostym chłopem i analfabetą, a który wyleczył syna hrabiego. Stąd w podzięce ten brązowy medalion, z napisem po polsku i grecku *Nic lepszego nad wodę*. Wiesia dodała że od jego nazwiska pochodzi nazwa obecnego powszechnie w naszych domach urządzenia *prysznic*. Osobną zaś historię stanowi posąg Higiei, który został odlany 4 lata później w roku 1844, ale Raczyński nie zdecydował się go umieścić na cokole studni - fontanny, obawiając się reakcji społeczeństwa na twarz bogini, która miała rysy jego



żony Konstancji. Po śmierci hrabiego ten posąg Higiei umieszczony został przy jego grobowcu w Zaniemyślu. W 1907 roku fontanna została przeniesiona na skrzyżowanie Alei Marcinowskiego z ulicą Podgórną i dopiero tam została umieszczona kopia oryginału zamówiona przez synów Edwarda Raczyńskiego. W 1971 roku przeniesiono fontannę Higiei kolejny raz, na Plac Wolności, gdzie stoi do dzisiaj, a starzy poznaniacy nazywają ją czasem wędrująca fontanna, podobnie jak przenoszona kilka razy fontannę Bamberki. Na koniec poszliśmy zwiedzać Zamek Królewski na Wzgórzu Przemysła, w którym mieści się Muzeum Rzemiosł Artystycznych, gdzie szczególną atrakcją była 43 metrowa wieża z tarasem widokowym, z którego rozciąga się piękna panorama Poznania. Obejrzelśmy aktualne wystawy muzeum, w tym srebra zebrane na Fundusz Obrony Narodowej. Do naszego zwiedzania zaprosiliśmy także gości z Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów.

pwd. Wojciech Powalski



Andrzejki u „Szóstaków” - W niedzielę **27 listopada seniorzy Kręgu „Szóstacy”** obchodzili uroczystość andrzejkową. Uroczystość ta obchodzona była we własnym kręgu w naszym Domu Harcerza. W tym roku podstawowym daniem była pizza i czerwony barszcz, a potem kawa, herbata i pączek. Nie było nas dużo, ale humory wszystkim dopisywały. Były śpiewy i tańce, a do tańca przygrywał nam nasz duet gitarowo-harmonijny w osobach Bogusia i Andrzeja, który uhonorowany został kwiatami z okazji imienin. Na zakończenie stanęliśmy do wspólnego zdjęcia pod okolicznościową dekoracją.



Anna Kuźma



Wpływ Poznańskiego Czerwca 1956 na Powstanie Węgierskie był tematem dyskusji na jaką dnia **30 listopada** zostali zaproszeni między innymi harcerze - seniorzy przez poznański klub dyskusyjny Cyryl Club. Dyskusję zagał dr. Piotr Grzeszczak –pracownik Oddziałowego Biura Badań Historycznych I.P.N. w Poznaniu. Przedstawił on w zarysie przebieg wydarzeń oraz reakcję na nie różnych państw. Stwierdził że wpłynęło ono w zasadniczy sposób na wybuch Powstania Węgierskiego.

W dyskusji uczestnicy spotkania przedstawili swoje przeżycia i obserwacje z przebiegu wydarzeń. Opowiedział o nich m.in. phm. Florian Jopek z IKS „Dziewiątacy” – dobrze pamięta wydarzenia z tamtych czasów, choć miał wtedy jedenaście lat. Spotkanie zakończyliśmy konkluzją że fakty można interpretować odmiennie, lecz warto poznać zdanie interlokutora.

pwd. Zdzisław Firlej



Ósmego grudnia w Komendzie Hufca ZHP Poznań Jeżyce odbyła się mikołajowa zbiórka **Harcerskiego Kręgu Seniorów PRZYJACIELE**. Była to ostatnia zbiórka w tym roku. Komendantka Kręgu phm. Elżbieta Olczak podsumowała cały rok i podziękowała wszystkim instruktorom i



przyjaciołom Kręgu za uśmiechnięte, radosne zbiórki – między innymi za Noc Kupały, za biwak w Łowyniu i Święto Pieczonego Ziemniaka. Na zbiórce żona naszego instruktora Marka Jusika złożyła „Przyjacielską Obietnicę” i tym samym została przyjacielem naszego kręgu. Na zbiórkę przyszedł Mikołaj ze swoim Elfem. Aby otrzymać prezent instruktorzy musieli zatańczyć, zaśpiewać lub zrobić przysiadki. Do śpiewu przygrywała nasza mała orkiestra – dwie gitary i skrzypce. Po złożeniu sobie życzeń zbiórka zakończyła się. Do zobaczenia na zbiórce w styczniu. Czuwaj!

phm. Elżbieta Olczak



Jak od wielu lat, tak i tym razem **Harcerska Wigilia Kręgu Starszyzny Harcerskiej „Leszczyna”** odbyła się w Cafe pod Różą w Lesznie przy ulicy Więziennej. **14 grudnia** komendantka Kręgu hm. Stefania Wajman powitała gości – Prezydenta Leszna pana Łukasza Borowiaka, członkinię



Rady Miejskiej – panią Edytę Feliczkę – Przybyłą, z-cę przewodniczącej Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyzny Harcerskiej i Seniorów hm. Barbarę Król, komendantkę Hufca Leszno hm. Iwonę Śmiłowską – Zydorczyk, członka Rady Naczelnej ZHP hm. Rafała Maćkowiaka, przewodniczącego Stowarzyszenia Przyjaciół ZHP hm. Tomasza Żurka oraz członka prezydium WR KSHiS pwd. Zdzisława Firleja. Powitani członkowie prezydium Rady przekazali na ręce hm. Stefanii torbę różnych słodyczy na następne

zbiórki kręgu, od KSH OWAR z Poznania krąg otrzymał również wydrukowane świąteczne życzenia oraz lampion z Betlejemskim Światłem Pokoju. Po odśpiewaniu hymnu Chorągwi Wlkp. ZHP „Już lipa roztula” oraz po zapaleniu świecowiska gromada zuchowa przy Szkole Podstawowej nr 13 w Lesznie



pięknie wystąpiła w śpiewogrze „Ratuj Święta”. Występ ten nagrodzony gromkimi oklaskami przygotowała drużynowa – nauczycielka phm. Jolanta Klimowska. Po wyjściu zuchów nastąpiło wręczenie przez hm. Barbarę Król okazjonalnych dyplomów od Naczelnika ZHP drużynom, które w tym roku ukończyły 90 lat – HR Eugenii Kowalskiej, pwd. Marii Stróżyk oraz pwd. Irenie Kiszyńskiej. Po wręczeniu dyplomów drużyna Król „doprosiła” jeszcze do jubilatek pwd. Mariannę Juchnowicz

oraz phm. Edwarda Matyję – całej piątce przedstawiciel Rady Naczelnej ZHP hm. Rafał Maćkowiak wpiął w klapę kieszeni munduru odznakę „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie Harcerskiej”. Komendantka Kręgu „Leszczyna” wręczyła ponadto drużynie Irenie Kiszyńskiej pamiątkowy grawerton – reszta tegorocznych 90-latek już wcześniej takie pamiątki otrzymała. Po tej części uroczystości uczczono minutą ciszy drużym z kręgu, którzy odeszli na wieczny odpoczynek – od założenia Kręgu „Leszczyna” w 1986 r. było ich trzydziestu. Odśpiewano Modlitwę Harcerską i podzielono się oplatkiem składając sobie życzenia. Pyszne potrawy – barszcz i trzy rodzaje pierogów, kapusta z grzybami, a potem ciasto i napoje zaspokoili całkowicie głód uczestników uroczystości, ale poczęstowano się również smacznym tortem, którym poczęstowała nas grudniowa jubilatka – pwd. Irena Kiszyńska. Było bardzo miło, ale obowiązki i konieczność dotarcia do domów nie pozwoliły dłużej kontynuować spotkania. Mam nadzieję – do zobaczenia za rok!



hm. Stefania Wajman



Trzydzieści lat minęło jak jeden dzień... W tym miesiącu mija 30 lat od powstania **Kręgu Starszyny Harcerskiej „OWAR” w Poznaniu**. Krąg „OWAR” powołany został staraniem byłych druhen i drużym 13 i 26 PDH. W jubileuszowej uroczystości w „Hyćce” uczestniczyli: Komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP hm. Maciej Siwiak, Komendant Hufca ZHP Poznań-Nowe Miasto pwd. Jakub Poźniak, przedstawiciele Prezydium WR KSHiS będący jednocześnie delegatami Kręgow Seniorów - KSH „Płomienie” z Czerwonaka reprezentowała hm. Ewa Banaszak, KSH „Warta” z Konina - pwd. Hanna Kurzawa, IKS „Dziewiątacy” - pwd. Zdzisław Firlej, KSH „Szóstacy” - niżej podpisany. Gośćmi byli również przedstawiciele drugiego Kręgu Seniorów w Hufcu Nowe Miasto - „10 PDH i Wiarusy” - phm. Elżbieta Żymałowska-Lik i pwd. Andrzej Lik. Krąg „OWAR” zaprosił na swój jubileusz również wdowę po byłym komendancie Kręgu „Wiarusy” – drużnę Bogumiłę Gromadzińską, która zjawiała się z pysznymi cukierkami i mandarynkami. Spotkanie prowadziła Komendantka „OWAR-u” hm. Barbara Król. Oczywiście była spora grupa seniorów z OWAR-u z 97-cioletnim drużym Stanisławem Hundertem – więźniem Fortu VII oraz obozu w Żabikowie - na czele. Początek spotkania i odśpiewanie Hymnu Harcerskiego poprzedziła minuta ciszy dla upamiętnienia zmarłych Druhen i Drużym, z OWARU, którzy odeszli na wieczną wartę – w tym trzech seniorów zmarłych w bieżącym roku. Uczciliśmy pamięć hm. Walentego Kupczyka, drużym Jerzego Hołogi oraz hm.



Włodzimierza Michalaka. Zastępczyni Komendantki Kręgu, hm. Urszula Kocikowska przedstawiła krótko historię Kręgu wspominając przy okazji kolejnych Komendantów – phm. Bogdana Szymańskiego, hm. Mieczysława Kaniewskiego, ówika Damiana Kupczyka, hm. Walentego Kupczyka oraz ich zasługi dla Kręgu i ważniejsze dokonania. Czas szybko mijał, podzielono się opłatkiem i zbliżała się pora obiadowa. Na początek był czysty barszcz z krokiecikiem, a na drugie – coraz bliżej Boże Narodzenie – było dzwonko smażonego karpia z „pyrami” i surówką. Po konsumpcji Komendant Chorągwi odznaczył zasłużonych – hm. Urszulę Kocikowską Krzyżem Św. Jana Pawła II i Kardynała Stefana Wyszyńskiego, a seniora Kręgu – druha



Stanisława Hunderta odznaką „Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie Harcerskiej”. Odznaczenie takie otrzymała również 93-letnia druha Czesława Kowalska, ale ze względu na stan zdrowia nie mogła przybyć na to opłatkowo jubileuszowe spotkanie. Hm. Maciej Siwiak przekazał ponadto hm. Barbarze Król podziękowanie od poprzedniego komendanta Chorągwi Wlkp. hm. Tomasza Kujaczyńskiego -dyplom z podziękowaniem za zaangażowanie i pomoc niesioną na rzecz wspólnoty wielkopolskich



hufców podczas kadencji 2018-2022. Komendant Hufca ZHP Poznań Nowe Miasto wręczył hm. Urszuli Kocikowskiej w 50 tą rocznicę otrzymania przez nią stopnia harcmistrza pięknie oprawione podziękowania. Wymienieni wcześniej Komendanci Kręgów przekazali na ręce druheny Basi Król życzenia, pamiątkowe dyplomy i inne podarunki od Kręgów. Najbardziej oryginalny był wieniec laurowy – sklejony z ułomków kory – przekazany od „Dziwiątaków”. Była jeszcze kawa, herbata, pyszny piernik i na zakończenie ...Sto lat... w zdrowiu, szczęściu i pomyślności. Acha – i jeszcze prezenty dla obecnych od rady Kręgu „OWAR”, o których wręczeniu druha Basia z nadmiaru wrażeń by prawie zapomniała... Ja tam byłem, barszcz i kawę piłem, a co widziałem to opisałem!



pwd. Jarosław Gendera

Krąg „OWAR” serdecznie dziękuje wszystkim za wręczone i przesłane dyplomy i życzenia.

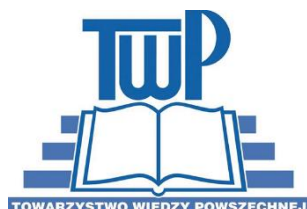


18 grudnia br. w poznańskiej Farze odbyła się o godz. 15.00 uroczysta msza św. koncelebrowana przez Biskupa Jana Glapiaka i Kapelana Chorągwi Wlkp. pwd. Artura Wojczyńskiego. Obecni byli przedstawiciele wszystkich pionów harcerstwa od zuchów do seniorów, z Komendantem Chor. hm. Maciejem Siwiakiem na czele. Władze miejskie reprezentował z-ca Prezydenta Poznania pan Mariusz Wiśniewski. Po wprowadzeniu sztandaru Chorągwi Wlkp. ZHP i przedstawieniu koncelebrantów przez ks. Proboszcza uroczystie wniesiono latarnię z Betlejemskim Światłem Pokoju. Msza św. miała harcerską oprawę (śpiew, muzyka, czytania). Piękną homilię wygłosił ks. biskup Glapiak. Na końcu mszy św. przed błogosławieństwem ks. Biskup i kom. Chorągwi przekazywali Światło



przedstawicielom hufców, drużyn zuchowych i harcerskich oraz kręgów seniorów. Po mszy św. przemaszewano na dziedziniec Urzędu Miejskiego, gdzie głos zabrali przedstawiciele władz miejskich i chorągwianych. Na koniec Betlejemskie Światło Pokoju rozdane władzom, księżom i mieszkańcom trafiło później do urzędów, szpitali, hospicjów.... Już ponad 30 lat płomień BŚP przekazywany przez skautów w wielkiej sztafecie obiega świat. Wielkopolscy harcerze jak co roku podzielili się tym Światłem, którego tegoroczne hasło „Światło dla ciebie” zachęca do refleksji nad własnym życiem.

hm. Urszula Kocikowska



19 grudnia zaproszeni przez panią Hannę Sierocką z Towarzystwa Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Poznaniu (zaproszenie przesłane było przez prezydium WR KRSiS do komendantów/przedstawicieli poznańskich Kręgów Seniorów) spotkaliśmy się po 3 letniej przerwie na pandemię na **Świętomarcińskim Kolędowaniu**

- wydarzeniu sfinansowanym ze środków Rada Osiedla Stare Miasto. Kolędy i pieśni świąteczne inicjowała swoim pięknym głosem pani Ksenia Shawsyshili, którą poznaliśmy podczas śpiewów pieśni patriotycznych w Święto Niepodległości pod Alfami. My – seniorzy z Kręgów OWAR i „Dziewiątacy” śpiewaliśmy wspólnie z mieszkańcami, turystami i przewodnikami PTTK.

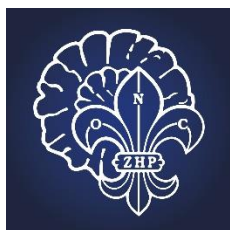


Wspaniały występ przygotowały dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 75 im. Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu, która została wyróżniona statuetką „Płaszcz Świętego Marcina” za szczególne zaangażowanie na rzecz ożywienia ulicy Święty Marcin. Druhny z Hufca ZHP "Piast" Poznań - Stare Miasto z naszej Chorągwi dzieliły się Betlejemskim Światłem Pokoju rozdając je w małych lampkach. Lokale gastronomiczne przy ul. Św. Marcin zadbały o to, abyśmy nie zmarzli w czasie kolędowania – dziękujemy za pyszny barszcz, za pyszne pierogi, za gorącą kawę. Rozstając się życzyliśmy sobie zdrowych, spokojnych Świąt i nadziei na spotkanie w przyszłym roku! Niech się życzenia spełniają! **/na postawie relacji Towarzystwa Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Poznaniu/**



104-tą rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego uczciliśmy 27 grudnia między innymi wraz z hm. Kingą Pelec i hm. Tomaszem Kujaczyńskim na uroczystym Apelu Pamięci pod Pomnikiem Harcerzy nad jeziorem Malta. W wydarzeniu tym przygotowanym przez Hufiec ZHP Poznań Nowe Miasto uczestniczyli harcerze oraz kibice „Lecha Poznań”. Po Apelu oraz wystuchaniu bardzo mądrych słów komendanta Hufca – p hm. Jakuba Poźniaka złożono kwiaty i znicze oraz ustawiono się do wspólnego zdjęcia na tle Pomnika oświetlonego racami przez kibiców. **przedstawiciele WR KSHiS**

3.KOMUNIKATY



Wyjątek z Rozkazu L.14/2022 z dnia 13 grudnia 2022 r. Komendanta Chorągwi Wielkopolskiej ZHP:

„6. Mianowania instruktorów 6.1. Zamknięcie próby na stopień harcmistrzyni/harcmistra

6.1.1. Na wniosek Komisji Stopni Instruktorskich z dnia 18.11.2022r. **zamykam próbę i przyznaję harcmistrzyni/harcmistra**



- **phm. Wawrzyńcowi Wierzejewskiemu – Hufiec Wągrowiec** – opiekun hm. Marek Urbanowicz”

PRZYPOMNIENIE:



Komenda Wspólnoty Seniorów im. ks. hm. Antoniego Bogdańskiego w Skulsku zaprasza na **zbiórkę noworoczną połączoną z wyborem nowych władz Wspólnoty Skulskiej**, która rozpocznie się w dniu **21.01.2023** roku o godz. **11:00** w GOK Mielnicy Dużej. W programie

1. Sprawozdanie Komendy Wspólnoty Skulskiej z minionej kadencji.
2. Dyskusja.
3. Wybór nowej Komendy Wspólnoty Skulskiej oraz Kapituły.
4. Przerwa obiadowa.
5. Propozycje do planu pracy na najbliższy rok.

Zgłoszenia ilości uczestników prosimy podać **do dnia 13.01.2023** na adres e-mail: **stefan1951@wp.pl** ewentualnie na numery telefonów: Jerzy Lipiński **509-163-199** lub Stefan Harko **665-510-130**.

Koszt uczestnictwa (kanapka, kawa, ciastko plus obiad) wynosi **40,00 zł.** od osoby.
Wpłata na konto:

HUFIEC KONIN ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO ul. HARCERSKA 4, 62-510 KONIN nr konta: **97 1090 1199 0000 0001 1906 8379**

z dopiskiem „**Zbiórka Wspólnoty – wybory – Krąg za osoby**” do dnia **18.01 2023 r.**

Przypominamy że roczna składka członkowska wynosi **6,00 zł.** Płatne na powyższe konto z dopiskiem „**Składka do Wspólnoty Skulskiej za rok – Krąg za osoby**”
Prosimy również o przesłanie aktualnych list członków Wspólnoty z danego Kręgu na adres **stefan1951@wp.pl**

Komendant Wspólnoty Skulskiej - hm. Jerzy Lipiński



4. Z ŻAŁOBNEJ KARTY:



Dnia 12.12.2022 odszedł na WIECZNĄ WARTĘ w wieku 75 lat HM. WŁODZIMIERZ MICHALAK – były drużynowy, zastępca komendanta Hufca Poznań Nowe Miasto, przewodniczący Komisji Kształcenia i Stopni Instruktorskich w KH, Przewodniczący Chorągwie KSI. Druh Włodek Michalak w momencie odejścia na Wieczną Wartę był członkiem Kręgu Starszyny Harcerskiej OWAR w Poznaniu i członkiem Komisji Historycznej Chorągwi Wlkp. W okresie pełnienia funkcji drużynowego zorganizował 35 obozów i kolonii zachowawczych, był opiekunem wielu prób instruktorskich. Odznaczony został m.in. Brązowym Krzyżem

Zasługi, Odznaką Honorową Miasta Poznania, Złotym Krzyżem za Zasługi dla ZHP, Złotą Odznaką za Zasługi dla Poznańskiej Chorągwi ZHP. Pożegnaliśmy Druha Włodka dnia 19.12 na cmentarzu Miłostowo w Poznaniu. Obrzędu pogrzebu dopełnił były Kapelan Chor. Wlkp. ks. hm. Paweł Kujawa, który również odprawił wcześniejszą mszę św. żałobną. Na miejsce spoczynku oprócz rodziny odprowadzili Włodka harcerze i znajomi. W kondukcje szły sztandary Chorągwi Wlkp., 46 PDH



„Koło Dziejów” im. Rotmistrza Witolda Pileckiego, KSH OWAR, którego był członkiem, proporzec Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów, proporzec IKS „Dziewiątacy”. W kondukcje niesiony był lampion z Betlejemskim Światłem Pokoju, którego inicjatorem sprowadzania do Chor. Wlkp. był Druh Włodek. Śp. Druh był bardzo uzdolniony muzycznie i w ostatniej drodze towarzyszyła Mu ulubiona muzyka, a przy grobie grały i trąbki i skrzypce. Wraz z urną złożono mundur harcerski Druha. Wzruszające laudacje wygłosili ks. hm. Paweł Kujawa, Kom. Hufca ZHP Poznań Nowe Miasto phm. Jakub Poźniak, w imieniu Chorągwi hm. Beata Tylewska –Nowak przew. KSI, a także mistrzyni ceremonii. Kiedy grób okryty został kwiatami, odśpiewano „Ogniska już dogasa blask” i pochyliły się żałobne sztandary.... **Włodku, Przyjacielu – do zobaczenia!**

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI

REDAKCJA BIULETYNU ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO DOKONYWANIA SKRÓTÓW I KOREKTY

NADSYŁANYCH TEKSTÓW I NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ICH TREŚĆ.

REDAKTOR I OPRACOWANIE TECHNICZNE: hm. BARBARA KRÓL

barbara.krol@zhp.net.pl, basia_krol@o2.pl